

«ZEC NA TAVANU» kratke priče

«Meandar», Zagreb 1996.

Marina Šur-Puhlovski

«VOŠTANA KRALJICA»

Htio bih ti ispričati što sam noćas sanjao – reče muž ženi našavši je već odjevenu za putovanje: traperice, bijela bluza, bijele platnene tenisice... On je još bio u pidžami. Putovao je poslom, žena ga je odlučila pratiti... Slijedio ju je dok je odlazila iz kuhinje u sobu... Nevjerojatno je kako se sjećam svakog detalja tog sna – nastavlja je, ne primjećujući da ga žena ne sluša. Bila je zabavljena pakiranjem kovčega. Ne možeš li mi – prekine ga – o tome pričati tijekom puta? Stvari se ne mogu spakirati same. Nastavimo li razgovor pola toga ćemo zaboraviti... I kao da muž nije tek maloprije ustao upita ga je li uzeo četkicu za zube? Muž reče da na četkicu nije ni mislio... Vidiš – reče žena, kao da je nešto dokazala. Sad treba misliti jedino na putovanje. A poslije mi možeš ispričati san! I kao da je time za nju stvar bila riješena nastavi se šutke pakirati....

Tek je svitalo, zvijezde su se još vidjele na nebu. Spustivši pokraj automobila oba kovčega istodobno muž osta načas zagledan u zvijezde. San, koji je sanjao, blijedio mu je u sjećanju kao što su zvijezde upravo blijedjele na nebu... Kad je, malo kasnije, i žena izašla iz kuće pokrov iznad glave bijaše jednoličan poput vode.

Put u N. se preko mjere odužilo. Žena se uplaši da do odredišta neće dospjeti do mraka. Tada muž s glavne ceste skrene na jednu od sporednih, koja je, prema karti, također vodila u N. Visoke stijene i zelenilo tamnog kolorita iskrsavali su nenadano i u putnicima taložili zebnju. Muževa je vožnja postajala sve nesigurnija. Oboje su u sebi već sumnjali da su zalutali, premda su o tome izbjegavali započeti razgovor... Najzad u daljini ugledaše svijetla čija ih je titravost oboje podsjetila na zvijezde. Muž je sumnjao da su to svijetla N.-a – ta bi svjetla mirovala, ova su se, međutim, kretala – no nije htio ženi pokvariti veselje. Ona je već glasno izražavala svoju radost, sigurno da su dospjeli na cilj. Kako su približavali titravim svjetlima ova su se povećavala, da bi se najzad razotkrila kao živi plamen baklji... Zaustavivši se, u čuđenju koje im je sapinjalo grla, ispod baklji ugledaše skupinu smrknutih seljaka. Promatrali su ih kao da su baš oni bili ti koje su čekali, kao da su im izašli ususret... Nije se čulo čak ni uobičajeno zrikanje zrikavaca. Samo je šum motora narušavao golemu tišinu. Nikad nećemo dospjeti u N. – reče muž, ali ga žena više nije mogla čuti. Već je napustila automobil, stala pred seljake. Može li se kod vas dobiti kakvo prenoćište? – upita, obraćajući se cijelom skupini. Među pridošlicama, opazila je, nije bilo žena. Seljaci su se, pak, međusobno razlikovali samo po godinama.

«ZEC NA TAVANU»

kratke priče

«Meandar», Zagreb 1996.

Marina Šur-Puhlovski

Sa čuđenjem koje više nije bilo novo shvati kako svi nalikuju na njenog muža.

Sijed muškarac, zaogrnut grubo izrađenim kožuhom, istupi otkrivajući se kao predvodnik skupine.

Možete se pridružiti našoj noćasnoj svečanosti – reče

glasom čija poznatost ispuni ženu mirom: bio je to, shvati, glas njenog svekra, uvijek joj naklonjenog...

No uznemiravao ju je pogled starčevih ispitivačkih očiju...

Iako žena još nije imala ni četrdeset, pod tim se pogledom osjeti starom.

Kakvoj svečanosti? – upita, vraćajući samopouzdanje.

Ona će odlučiti hoće li na tu svečanost, ne taj seljak, govorila je sebi.

Svečanosti voštane kraljice – stiže razuman odgovor. –

Slavimo ga svake deset godine. Vi i vaš muž možete nam biti gosti.

Ja bih radije nastavio putovanje - umiješa se muž, ovlaš

se nagnuvši ih kola. Fiksirao je ženu kao da je pogledom može vratiti u automobil.

- U N.-u smo – podsjeti je – rezervirali sobu...

Ovakvu bi priliku bilo šteta propustiti – suprotstavi se žena, glasom skoro promuklim od srdžbe.

- Zbog toga sam ti se i pridružila na putu...

I da je muž ne bi natjerao vratiti se u kola, krene sa seljacima pješke prema selu.

Muž se vozeći, kretao za njima.

Nekoliko seljaka, poput straže, kretalo se usporedno s kolima.

Već izdaleka vidjelo se da je nasred sela podignuta golema lomača: vatreni stup dizao se prema nebu...

plamen je osvijetljavao drvene seoske kućice – ovdje napredak očito nije predstavljao ništa...

pomisli žena.

Počela se osjećati tjeskobno...Osvrne se za naglo potrebnim joj mužem, no od automobila ju je razdvajala skupina seljaka.

Premda joj ovi nisu izgledali prijeteće, pomisli da su je namjerno razdvojili od muža...

Okolo vatre stajale su seljanke zurile kao da će se tamo svakog časa nešto pojaviti...

I one su se, kao i seljaci, razlikovale samo po godinama – inače su bile krupne, plavooke i plavokose poput nje, shvati žena.

Sličnost su im podcrtavale i njihove bijele nošnje, suviše raskošne za jadne seoske kućice...

Prizor se ženi uopće nije dopao. Ponovo se osvrne za mužem, no ovaj je nestao.

Možda je, nagađala je, otišao parkirati kola...

Kako joj je kraj lomače već postajalo nesnosno, iako s ustezanjem, ipak prihvati ljubaznu ponudi predvodnika da se,

prije nego otpočne svečanost, okrijepi u jednoj od seoskih nastambi.

Muž će joj se, rečeno je, pridružiti u kući.

Nastamba, u koju su je uveli, imala je dvije prostorije povezane samo otvorom bez vrata.

Namještaj se sastojao tek od najpotrebnijih stvari. Jednostavnost je ovdje, izgleda predstavljala pravilo!

Iz druge prostorije ususret ženi izadoše dvije djevojke – debele pletenice dosezale su im dio koljena,

«ZEC NA TAVANU»

kratke priče

«Meandar», Zagreb 1996.

Marina Šur-Puhlovski

gotovo da bi se čovjek po njima mogao penjati – koje je spuštenih kapaka ponudiše kupkom, pa večerom.

Zašto me izbjegavaju pogledati u oči, upita se žena. No i dalje je šutjela.

Razmišljajući o ipak nesvakidašnjoj ljubaznosti – da se stranca nudi

kupkom i večerom – žena opazi posve bijelu,

blistavu svilenu haljinu, poprsja ukrašenog biserjem, prebačenu preko majstorski izrezbarene škrinje.

Nije mogla ne poželjeti da ne dodirne haljinu...

Jedna od seljanki, primijetivši njeno oklijevanje, podiže haljinu sa škrinje i položi joj je na ruke.

Šamo je uzmite – reče. – Haljina je vaša!

Ženi se, prvi put, učini da sanja.

Kako moja? – upita u radosti i strahu.

Vaša! – potvrdi seljanka. – Vi ste voštana kraljica!

Žena se čvrsto uhvati za stvarnost – onu u kojoj je živjela prije dolaska u selo.

Ne – stane tumačiti – mora da ste se zabunili...Ja sam

ovdje na proputovanju! Putujem sa svojim mužem!

Naglo se prekine prateći suosjećajan pogled domaćice...

Na vratima kolibe je stao njen muž!

Najzad! – vikne žena i potrči mu ususret...

Usput je haljinu hitnula na sanduk.

Ove seljanke misle da sam ja voštana kraljica – govorila

je, nastojeći sve predstaviti kao šalu. Najvažnije je bilo ne pristati ni na što.

– Što misle sa mnom? Rastopiti me poput svijeće?

Nasmije se, kao da se zaista radi o šali.

Kaži im tko sam pa da idemo odavde!

Ispružila je ruku prema mužu da ga uhvati za prste, međutim, promašila je kao da je krivo procijenila razmak.

Ali nije krivo procijenila, muž je odstupio: odbio je prihvatiti je...

Ti su s njima! – reče žena, kao da je odjednom sve shvatila.

Začuje kako joj se iza leđa približavaju oprezni koraci...

Seljanke su se približavale da joj obuku haljinu!

Jedna je govorila da bi je morale okupati...

Više nemamo vremena! – razuvjeravala ju je druga.

A muž, s kojim je žena proživjela deset godina, nije nudio više od blage tuge u očima...

Došao sam se oprostiti – reče najzad, turobno.

Shvativši da ga je odanost već sasvim napustila, žena se, u očajanju, uhvati jedine stvari koja među njima još nije bila razjašnjena.

Prvu put od jutros, otkako ga je muž spomenuo, žena ga zamoli da joj ispriča svoj san.

Koji san? – upita muž.

Već se okrenuo da pođe...

Onaj – reče žena – što si mi ga htio ispričati. Valjda se sjećaš?! Bilo je to jutros...

Jutros? – ponovi muž, kao da to vrijeme nije postojalo, ili

kao da je on živio u drugačijoj podjeli vremena: «jutros» se od njega činilo udaljeno godinama...

No nije li već to što ga je riječima uspjela zadržati na vratima za ženu predstavljalo neku garanciju budućnosti?

Ta muž je tek napola otišao od nje»

«ZEC NA TAVANU»
kratke priče

«Meandar», Zagreb 1996.

Marina Šur-Puhlovski

I u strahu da to napola ne bude izvedeno do kraja, žena još jednom ponovi riječ «jutros»..

Jutros! – ponovi muž s nježnošću, kao da se prisjeća vremena u kojem je bio nešto drugo nego sada.

U tom je «jutros» ponovo postojala i žena.

Da – ponada se žena – spremali smo se na putovanje.

Trebao si poslom otići u N. Ja sam ti se pridružila ne bih li se malo zabavila.

Kad si ustao, upravo sam pakirala kovčege. Ušao si u pidžami i spomenuo mi san.

Rekla sam ti da za san sada nemamo vremena.

Trebalo je misliti na četkice za zube! – doda šaljivo.

No ušuti, primijetivši da je muž promatra s tupim sažaljenjem, kakvim se promatra vlastiti, već napušteni život.

I u potvrdu te osude – jer to je značio taj pogled – izvana se začuje ono strašno komešanje koje je žena osluškivala otkako je opazila da stari...

To su dželatati, združeni, dolazili po nju...

San – vrisne žena – ispričaj mi san!

To je bio san koji sam ti htio ispričati – reče muž i požurio ususret razuzdanoj gomili...